

Conceptverslag Rotteconferentie 'Landschapspark de Rotte'

Datum: 3 september 2021

Tijd: 10.00-14.30 uur

Locatie: Outdoor Valley Wintersport

	PROGRAMMAPUNTEN	ACTIE
1.	Welkom	
	<i>Door Carol Hol, Stichting Plezierrivier de Rotte en Chiel van der Kooij, Alliantie GroenBlauwe Rotte</i>	
	<p>Carol Hol memoreert aan het begin van deze derde conferentie de samenwerking tussen de vele partijen in de afgelopen jaren, die De Rotte in haar groene omgeving nu reeds heeft gemaakt tot een prachtige plek. Het gaat daarbij om de drie gemeenten, het waterschap, het recreatieschap, verenigingen, ondernemers, bedrijven en bewoners. De aanwezigheid van 150 belangstellenden op deze mooie dag geeft het belang van deze ontwikkeling aan.</p> <p>Spreker verwoordt zijn trots dat partijen met elkaar tot deze ontwikkeling zijn gekomen, bij uitstek een voorbeeld van publiek-private samenwerking. Hoewel al veel is bereikt, mag er nog een schepje bovenop. Partijen staan aan de vooravond van de uitvoering van de ontwikkeling van Landschapspark De Rotte. Publiekprivaat klinkt formeel, maar dat moet ook, want de bevoegdheden van partijen zijn divers. Toch tracht men met respect voor elkaar te komen tot een partnerschap tot wederzijds profijt.</p> <p>Chiel van der Kooij benadrukt het groot maatschappelijk belang dat het gebied vertegenwoordigt. Tussen de diverse (deel-) belangen kan een spanningsveld bestaan, het laat ook zien hoe groot de rijkdom is en toont de vele potenties. De partijen wordt aangeraden hun stem te laten horen, maar open te staan voor elkaars meningen en op zoek te gaan naar waar men elkaar kan vinden, op een punt waar ieder tot zijn recht komt. Landschapspark De Rotte wordt een kruispunt. Het is aan de diverse besturen om de groene, duurzame en cultuurhistorische waarden te beschermen. Spreker wijst op de groeiende druk op het Rottemeren-gebied. Namens de Alliantie GroenBlauwe Rotte wordt de deelnemers een vruchtbare conferentie toegewenst. Uitgangspunt is daarbij niet alleen het belang voor de huidige generatie. Symbool voor de wens het gebied op een goede manier door te geven aan volgende generaties is de aanwezigheid vandaag van de Kinderburgemeester van de Rotte.</p>	
2.	Opening	
	<i>Door Commissaris van de Koning in de Provincie Zuid-Holland, Jaap Smit en Kinderburgemeester van de Rotte, Michael Kortlandt</i>	
	<p>Dagvoorzitter Damo Holt stipt aan dat de vele activiteiten rondom de Rotte niet toevallig in 2020 zouden plaatsvinden. Vorig jaar was het 750 jaar geleden dat de dam in de Rotte werd gelegd. Hij prijst zich gelukkig dat het momentum voor deze conferentie is meegeschoven met het noodzakelijke uitstel vanwege de pandemie en dat betrokkenen er ook dit jaar weer vol voor gaan.</p> <p>De Commissaris van de Koning noemt het bijzonder dat in de directe nabijheid van zo'n grote wereldstad een prachtige plek als deze te vinden is. Betrokkenen moeten hier buitengewoon zuinig op zijn. Tegelijk is het van belang hier zoveel mogelijk mensen kennis mee te laten maken. Deze op het oog wellicht tegengestelde belangen dienen hand in hand te gaan. Als watersporter heeft de heer Smit zelf al ontdekt hoe divers en gevarieerd Zuid-Holland is. Hij is er na acht jaar nog niet op uitgekeken – het Rottemereengebied kende hij tot vandaag nog niet. Hij wijst op het belang van dergelijke plaatsen dichtbij dichtbevolkt gebied. Ook de bewoners van grote steden willen zich kunnen afzonderen en de stilte kunnen opzoeken of kunnen sporten. Over hoe dit verder te ontsluiten, moet goed worden nagedacht. Daar wil de provincie graag aan bijdragen.</p> <p>Kinderburgemeester Michael Kortlandt (11 jaar) beschouwt het als zijn taak de mensen bewuster te maken van de Rotte, en hoopt dat dit ertoe leidt dat er minder afval en troep wordt achtergelaten. Misschien kunnen de Rottemeren zo ooit de Ottermeren worden. Als direct aanwonende gebruikt hij het gebied om – afhankelijk van het seizoen - te zwemmen, kajakken en schaatsen of te vissen.</p>	

<p>Namens de stichting Plezierrivier de Rotte, Alliantie GroenBlauwe Rotte, de provincie en de Kinderburgemeester wordt een openingshandeling verricht. Drie dikke stukken touw worden aan elkaar geknoopt. Die symboliseren de bovenloop, benedenloop en middenloop van de Rotte en de samenwerking tussen de partijen. Van bron tot dam aan elkaar geknoopt, het Landschapspark als één geheel. Zonder samenwerking wordt het Landschapspark geen geheel.</p>	
<p>3. Toespraak Patrick Kenis – De Rotte als organisatienetwerk</p>	
<p><i>Door Prof. dr. Patrick Kenis, Universiteit Tilburg</i></p>	
<p>De hoogleraar hoort eerdere sprekers stilstaan bij wat er allemaal nog moet gebeuren, maar feliciteert de betrokken partijen reeds met hoe ver zij al zijn gekomen. Hij wil vandaag zijn kennis over organisatienetwerken delen met de betrokkenen bij De Rotte.</p> <p>In een organisatienetwerk blijven organisaties zelfstandig werken binnen hun eigen doelstellingen en waarden. De Rotte is naast een uniek landschapspark óók een organisatienetwerk. Partijen verbinden zich om samen een resultaat te bewerkstelligen dat geen van de organisaties alleen voor elkaar zou krijgen. In een organisatienetwerk is geen sprake van eenheid van eigendom of centrale leiding. Er is geen eigenaar of CEO. Dat maakt het uniek en moeilijk. De mens is geneigd te denken dat 'er ergens een baas moet zijn', maar dat is niet altijd zo.</p> <p>Een organisatienetwerk krijgt handen en voeten via het resultaat dat het wil bereiken. De kern van de zaak is hier differentiatiediversiteit. Met veel publieke partijen, private partijen, bewoners en bezoekers, landbouw en andere bedrijven bevindt de Rotte zich op de as van differentiatie en diversiteit heel hoog. Er wordt dan ook een type resultaat beoogd waarin een hoge mate van diversiteit-differentiatie nodig is. Waar in andere situaties vaak de neiging bestaat te zoeken naar de gemene deler is hier de hoge mate van differentiatie juist goed, omdat de onderdelen mede de waarde van het gebied creëren. Het is geen optie een aantal van die waarden uit te sluiten. Dan zou het beoogde waardenniveau nooit worden bereikt. De vraag is dan ook hoe de verbindingen tot stand worden gebracht.</p> <p>De door de partijen bedachte oplossingen – een Gebiedstafel of een Maatschappelijke Raad - geven aan dat men iedereen betrokken wil houden.</p> <p>Spreker brengt het aspect governance ter sprake. Ook zonder een CEO of eigenaar is sturing mogelijk. Of men dit een regisseur of een 'orchestrator' noemt, is secundair. 'Het hangt ervan af', is het antwoord dat Kenis zelf altijd geeft als hem wordt gevraagd welke het moet worden.</p> <p>Centrale vragen die in een organisatienetwerk beantwoord moeten worden en bepalend zijn voor de inrichting van de governance:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat is er nodig om het voor elkaar te krijgen? Geredeneerd vanuit de inhoud: kennis, geld, legitimiteit. • Wie kan het doen? Er moeten zaken worden geregeld waar 'niemand van is'. • De motivatie van degenen die het gaan doen. In een klassieke organisatie vormt de order van de baas de motivatie. Als er geen baas is, dient elke afzonderlijke partij gemotiveerd te zijn. In tegenstelling tot wat velen denken, is geld doorgaans niet de primaire motivatie. De 'why' geeft vaak al veel energie. Weten wij waarmee we bezig zijn? • Aantoonbare effectiviteit, zichtbare voortgang in wat er nog moet gebeuren. <p>De dagvoorzitter bedankt spreker en vindt het mooi dat hij het belang van motivatie benadrukt. Uit de grote opkomst vandaag moge blijken dat het met die motivatie wel goed zit.</p>	
<p>4. Toespraak Noël van Dooren – de kansen van landbouw, natuur en recreatie</p>	
<p><i>Door Noël van Dooren, Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit Provincie Zuid-Holland</i></p>	
<p>De PARK, zoals zijn functie afgekort heet, mag als door de provincie Zuid-Holland aangesteld adviseur gedurende drie jaar gevraagd en ongevraagd het provinciebestuur van advies dienen. Omdat zijn aanstelling vorig jaar in de atypische coronatijd plaatsvond, is hij zijn loopbaan begonnen met een fietstocht door Zuid-Holland. Zo leerde hij de Rotte een jaar geleden kennen.</p> <p>Het inmiddels door hem gepresenteerde werkplan had de titel Geen tijd te verliezen. Hierin richtte hij zich op de opgaven op het vlak van landbouw, energie, bouwopgaven, de identiteit van Zuid-Holland én de coronapandemie. Dit jaar maakte hij opnieuw een fietstocht, nu langs de volledige loop van de Rotte, vanuit noordoostelijke richting (Nieuwveen) naar het Rotterdamse.</p> <p>Spreker heeft in zijn arbeidsleven tot nu toe vier keer eerder werkzaamheden verricht die aan de Rotte te relateren zijn. Twintig jaar lang werkte hij aan de dijken in het Land van Maas en Waal. Daar leerde hij hoe over eenheid en verschil na te denken. Wat is het principeverschil en wat is de aanpassing? Hier bij de Rotte is werk te doen, luidt zijn conclusie.</p>	

	<p>Op verzoek van de Vechtplassencommissie werkte hij aan een Vecht-vademecum, waarin werd aangegeven hoe professional en leek hun krachten konden bundelen ten gunste van dit waterrijke gebied in de Utrechtse regio. Leerzaam voor de Rotte. Er is hier nog wel wat te doen, dus daar kan wat 'Rottetrots' aan worden toegevoegd.</p> <p>Rond de eeuwwisseling werkte Noël Van Dooren aan de 'branding' van de Duitse rivier de Emscher. Deze zijrivier van de Neder-Rijn stroom door het Ruhrgebied. In eerste instantie geen mooi stedelijk gebied dus. Gevaarlijk, maar uitnodigend, stelt Van Dooren. Toegespitst op de taak van de samenwerkende partijen bij de Rotte: de waterstaatkundige opgave kan een 'driver' zijn. Wat is de opgave die motiveert om iets te doen?</p> <p>Ten vierde was Van Dooren vier jaar lector voor Park Lingezegen. Dit landschapspark in aanleg tussen Arnhem en Nijmegen heeft een totale oppervlakte van 17.000 hectare. Tegen die achtergrond ziet hij de 4.000 hectare van het Rotte-gebied, hoe indrukwekkend ook, door de provinciale bril eerder als een schakel dan als een zelfstandig gebied. Hij raadt partijen dan ook aan scherper te kijken naar de verbindende rol van de Rotte. Betrek Zoetermeer en Waddinxveen erbij. Spreker merkt dat het beeld over de Rotte enigszins wordt geframed vanuit de Rotterdamse optiek. Wie de Rotte nadert vanuit het noordoosten – Boskoop – heeft een heel wat minder aantrekkelijke entree dan wie vanuit Rotterdam-centrum het gebied in komt.</p> <p>Spreker wijst op de rol die de landbouw voor gebied kan spelen. De landbouw wordt enigszins als een probleem gezien. De realiteit is dat de Rotterdammer die bijvoorbeeld uien koopt een kans van 25% heeft dat die uit eigen achtertuin – Landschapspark de Rotte – komen. Met dat in het achterhoofd dient deze beroepsgroep met open armen aan boord te worden gehaald.</p> <p>Verder acht spreker de term 'Plezierrivier' geen juiste framing, liever zou hij kiezen voor 'Van Haver tot haven'. Dat een van de grotere open plekken in een gebied dat enorm onder druk staat mogelijk wordt gemaakt, is mede te danken aan de economisch sterke activiteit.</p> <p>Spreker raadt partijen aan goed na te denken over de passage van de A12 en het spoor. De plannenmakers móeten iets met dergelijke bundels infrastructuur. Refererend aan zijn vroegere werkkring Park Lingezegen wijst hij op een recent in gebruik genomen brug over de snelweg, die het gebied 'opent'. Voor de organisatie een enorm waagstuk, realiseert hij zich. Als buitenstaander kan hij niet anders dan het te zien als een plan dat mogelijk een sleutel biedt.</p> <p>De dagvoorzitter bedankt spreker voor zijn rijke verhaal, dat vier of vijf grote kansen en uitdagingen benoemt en hier en daar aanraadt de koers iets te verleggen. Veel gespreksstof voor in de workshops. Waar in deze regio ooit is begonnen met de uitgave van één plattegrond van het gebied, zijn de plannen na tien jaar al flink gevorderd. Na het Vecht-vademecum kan deze regio met een Rotte-vademecum niet achterblijven.</p>	
5.	Toespraak Daan de Haas – Start uitvoeringsagenda Ontwikkelplan Landschapspark de Rotte	
	<i>Door Daan de Haas, Dagelijks Bestuurder Recreatieschap Rottemeren/wethouder Zuidplas</i>	
	<p>Tijdens de coronacrisis heeft het bestuur een nieuw Ontwikkelplan vastgesteld. Hoewel de Rotte al een prachtig gebied is, staat er nog veel te doen. Deze conferentie vormt de springplank naar de uitvoeringsagenda, waarin publieke en private partijen samen optrekken. Daar waar in de ontwikkelfase niet alle partners even goed zijn betrokken, zou dat bij de vervolgstappen wel het geval moeten zijn. Spreker heeft er alle vertrouwen in dat de schouders er onder worden gezet.</p> <p>Het voornemen is om eind 2022 het uitvoeringsplan in concept gereed te hebben. Dat is ambitieus. Refererend aan hoogleraar Patrick Kenis geeft De Haas aan dat de structuur van het organisatienetwerk inderdaad van partijen vraagt het samen te doen. Middels bijvoorbeeld de Gebiedstafel Rottemeren moet daaraan inmiddels gestalte worden gegeven. De gezamenlijke belangen worden duurzaam geborgd in de driehoek Rotterdam-Zoetermeer-Gouda. Tegen de achtergrond van een toenemende verstedelijking is dit een uitgelezen plek voor recreatie van de burger, maar ook om het dierenrijk en het plantenrijk ruimte te geven. Partijen worden bedankt voor de getoonde betrokkenheid.</p> <p>De dagvoorzitter bedankt de heer De Haas voor zijn inzet, visie en sturen, die van wezenlijk belang zijn geweest voor de ontwikkeling. Hij vraagt spreker waar die zich de komende jaren op verheugt. De heer De Haas noemt het fysiek toegankelijker maken van het gebied, waar behalve het rondje fietsen ook nog het rondje varen met verbinding naar de Hollandsche IJssel beter gestalte krijgt.</p>	
6.	Workshops	
	<i>10 verschillende Workshops</i>	

	De workshops zijn uitgewerkt in aparte verslagen. De verslagen staan op de website van Stichting Plezierrivier de Rotte: www.derotte.nl .	
7.	Presentatie Poort van Noord	
	<p><i>Introductie door Ewoud Dekker, Stichting Plezierrivier de Rotte</i> <i>Presentaties: Marit Schavemaker en Jet van Voorde, de Rotte stel je voor</i> <i>Margit van Schaik en Jesper Baltussen, BeeldenRo(u)tte (nu De Sterkste Schakel)</i> <i>Bekendmaking prijswinnaar: Ruud Reutelingsperger (jurylid)</i></p>	
	<p>De dagvoorzitter merkt op dat het door enkele sprekers in de ochtend aangehaalde aandachtspunt van de onderdoorgangen onder de rijkswegen en het spoor beslist niet onopgemerkt is gebleven. Sterker nog, dit heeft geleid tot de prijsvraag Poort van Noord.</p> <p>Ewoud Dekker geeft aan dat naar aanleiding van de Van der Leeuwprijs, die in 2019 aan de stichting is toegekend, is afgesproken om één van de minder aantrekkelijke plekken in het gebied aan te pakken. In een open oproep aan ontwerpers werd een aantal kernwaarden neergelegd om de gekozen plek, de Poort van Noord, te agenderen, te activeren en vooruit te blikken op het programmeren van deze plek. Inclusief en verbinden, landschap en duurzaamheid waren de waarden waarmee de inzenders aan de slag konden. Het aantal van 39 inzendingen overtrof de verwachtingen, want het toonde de grote betrokkenheid bij het gebied aan. De jury koos uit de inzenders twee winnaars met als titels: 'De BeeldenRo(u)tte' en 'De Rotte stel je voor'. Beide winnaars ontvingen een bedrag om hun initiatief uit te werken. Vandaag presenteren zij hun uitgewerkte plan.</p> <p><u><i>Margit van Schaik en Jesper Baltussen, BeeldenRo(u)tte (nu De Sterkste Schakel)</i></u> Dit duo wilde een naar eigen zeggen 'best wel wild plan' presenteren om het hele gebied onderhanden te nemen. Gekozen werd voor een vorm waarin ontwikkelingen voor de lange termijn werden gepresenteerd die toch redelijk snel zijn te realiseren. Kale vlaktes en een dominante infrastructuur belemmeren nu het mooie uitzicht, dat er wel is als de bezoeker de goeie kant op kijkt. Het is dan ook zaak deze omgeving zó in te richten dat dit de logische manier van bewegen is. Het kruispunt is een overgang tussen waar de stad stopt en de natuur begint. Tussen die twee werelden bestaat weinig interactie. Een overgang kan daar voor zorgen. Door dit beter te structureren – delen waar wordt gemaaid en het natuurlijk beheer wordt geïntensiveerd en delen waar dit juist niet gebeurt – wordt duidelijk waar de mens zijn plek vindt en waar de natuur.</p> <p>Op de rechteroever die het ankerpunt van het gebied vormt, hebben de plannenmakers een multifunctioneel in houtskeletbouw opgetrokken paviljoen bedacht, waar alles wat zich rond de Rotte afspeelt een plek kan krijgen. Een fysieke plek voor het bredere publiek. Het bouwwerk dient op de essentiële hoogtes openklapbaar te zijn zodat het geschikt is voor functies als lezingen, borrels, conferenties en andere activiteiten.</p> <p>Dit geheel maakt zichtbaar wat er in en rond de Rotte speelt en vormt als zodanig een beginpunt van de reis vanuit de stad richting de Rotte.</p> <p><u><i>Marit Schavemaker en Jet van Voorde, de Rotte stel je voor</i></u> Om deze plek te activeren dient deze een multifunctioneel karakter te krijgen, waar sporten, spelen, verblijven, pauzeren en 'zijn' allemaal de ruimte vinden, op meerdere manieren op verschillende momenten van de dag.</p> <p>Wandel-, vaar- en fietsroutes, parcoursen om te sporten, klimmen en klauteren, maar ook om te zitten en verblijven, een spiegel die 'speelt' met de weerspiegeling van het water, zitplekken, een steiger. Een selectie van de ideeën is reeds met omwonenden besproken.</p> <p>De bouwsels worden vervaardigd uit kaphout en circulair materiaal.</p> <p>Aan de mooie zonkant kunnen picknickbanken worden geplaatst en kan de toegang tot het water voor zwemmers worden verbeterd.</p> <p>De wandel-, vaar- en fietsroutes worden al door velen gebruikt, door aan de andere kant van de weg te markeren wat hier te beleven is, worden ook de bewoners van die wijken naar dit gebied getrokken.</p> <p>Met de introductie van een bolderwand wordt ingespeeld op de sinds corona toegenomen populariteit van het buitensporten. Klimmen en bolderen zijn sowieso hip. Door deze wand te verlichten, wordt het gebruik in de avonden gestimuleerd, wat bijdraagt aan de sociale veiligheid voor deze en andere gebruikers van het gebied.</p>	

	<p>Er zijn nog veel meer ideeën die kunnen worden uitgewerkt als deze succesvol blijken. Daarvoor is het zaak tot verbinding te komen.</p> <p>De juryvoorzitter merkt op de ene genomineerde zich sterk heeft gericht op sport, recreatie en activiteit, de andere op natuur, verstillings en informatie. De ene brengt mensen uit de stad naar de Rotte, de andere brengt de Rotte naar de mensen.</p> <p>De jury kent de prijs toe aan De Sterkste Schakel (voorheen BeeldenRo(u)tte) vanwege de manier waarop de indieners het verhaal van het Landschapspark vertellen op een culturele manier. De bedoeling is dat de eerste resultaten reeds eind dit jaar te zien zijn, maar Ewoud Dekker benadrukt dat dit alleen lukt als partijen dit samen oppakken. De oproep aan eenieder is dan ook bij te dragen wat hij of zij kan. Benader hiertoe de stichting Plezierrivier of de plannenmakers.</p>	
8.	Terugblik workshops	
	<p><i>Door: Carol Hol, Stichting Plezierrivier de Rotte, Daan de Haas, Dagelijks Bestuurder Recreatieschap Rottemeren en Prof. dr. Patrick Kenis, Universiteit Tilburg.</i></p> <p>De dagvoorzitter vraagt naar een rode draad, voor zover te vinden, in de tien workshops. Aan Carol Hol wordt gevraagd naar een inhoudelijke rode draad, Daan de Haas naar een rode draad op het vlak van de uitvoering en relatie met het Ontwikkelplan en Patrick Kenis naar een rode draad op het vlak van organisatie en samenwerking.</p> <p>Carol Hol memoreert dat de organisatie zich in de voorbereidingsfase afvroeg of er wel tien workshops gehouden konden worden. Alle tien de thema's zijn buitengewoon relevant gebleken. Het gaat vaak over de inhoud, een rode draad is dat er al heel veel gebeurt. Wel is de vraag of partijen elkaar ook echt kénnen.</p> <p>Bij workshop 6 (Natuurinclusieve landbouw en lokale voedselproductie) was bij uitstek sprake van tegengestelde belangen. Vooraf bestond de vrees dat beoogde deelnemers zelfs niet zouden komen. Ze waren er wél en er werd pittig gediscussieerd. Pittig en beschaafd. Men ging als een partner gedragen, al werd het gevoel van urgentie nog niet breed gedeeld. Of men het gesprek gaat voortzetten, was nog niet helemaal duidelijk. Eén van de agrariërs plaatste aan andere deelnemers een duidelijke uitnodiging: kom eens bij ons langs. De hoop is dat men een gezamenlijke agenda weet te ontwikkelen.</p> <p>Wat in de workshop 'De Rotte schoon, heel en veilig' naar voren werd gebracht, gaat de organisatie zeer aan het hart. Bij de ontwikkeling van de Rotte gaat het om meer dan plezier. Dat is ook overlast, vervuiling en een gevoel van onveiligheid. De vraag is hoe daar een slag in te maken. Meer handhaven helpt niet altijd, dit probleem moet worden aangepakt bij de bron.</p> <p>Workshop 2 'De Rotte is cultuur' leverde een heel geanimeerde discussie over de liefde (voor de Rotte) op. Wie gaf zijn/haar eerste kus aan de Rotte? Uit liefde voor de Rotte is dit project tien jaar geleden begonnen. In het vinden van die gezamenlijke 'drive' kan cultuur een grote rol spelen. Cultuur kan helpen bij veranderingen die onafwendbaar zijn.</p> <p>Patrick Kenis merkt op dat de partijen waar het de sturing betreft goed op schema zitten. Daarbij is het zaak voor ogen te houden dat er geen eigenaar of CEO is. Iedereen is mede 'de eigenaar'. Dat er tóch een vorm van sturing nodig is, merkte Kenis als deelnemer aan de workshop 9, 'Samenwerken in het Landschapspark de Rotte': mensen die hun ideeën kwijt willen, moeten weten waar ze terecht kunnen. Dit vraagt een soort governance, zonder dat er ooit een nieuwe organisatie ontstaat. De grote uitdaging is tot een governancestructuur te komen waarin alle partijen zich kunnen vinden. Hierin is de regiefunctie een heel belangrijke. Kenis waarschuwt ervoor dat partijen niet hun best hoeven te gaan doen om elkaar te vertrouwen. Dat is nergens voor nodig. Vertrouwen is juist een manier die de zo nodige diversiteit verkleint. De één is voor recreatie, de ander kweekt bloemen. Iedereen moet wel de regisseur/orchestrator/kwartiermaker vertrouwen. Kenis benadrukt dat je "de verschillen moet vieren", dus veel diversiteit is juist goed, ofschoon dat wel meer complexiteit meebrengt. Juist omdat de ander anders is, is het geheel meer dan de som der delen. Leren omgaan met die complexiteit: geen hiërarchische superorganisatie maar een vorm van publiek-private regie. Hij adviseert met elkaar de vorm van die regie te bedenken en te bepalen; De vorm van regie moet niet door een enkele partij als blauwdruk worden neergelegd, waar de andere partijen zich maar naar te voegen hebben. Zo ontstaat er geen gelijk speelveld, waarop partijen elkaars partners zijn. Ga aan tafel zitten en bedenk met elkaar de spelregels van de regie. Ga met elkaar oefenen en leer daarvan.</p>	

	<p>Daan de Haas merkt op dat alles wat tijdens deze conferentie is verzameld, wordt meegenomen, ook als het nu in de samenvatting niet wordt genoemd.</p> <p>Omdat het gaat om een uitvoeringsagenda heeft Daan de Haas gelet op de praktische voorbeelden uit de workshops. Het begrip 'cultuur' uit workshop 2 is breed toepasbaar. Aan cultuur kan identiteit worden verbonden, trots. Cultuur kan worden gebruikt om ontwikkelingen aan te jagen. De trots kan worden gebruikt om mensen naar de Rotte toe te krijgen.</p> <p>De Poort van Noord is zeer complex, maar kan daarbij helpen. De Rotte is cultuur.</p> <p>In verschillende workshops kwam onderwijs aan bod. Daar begint het mee. Hoe worden de basisschoolleerlingen betrokken bij de Rotte? Spontaan heeft zich bij de workshop met de boswachter een aantal vrijwilligers gemeld om met basisscholieren het gebied in te gaan. Er is op dat vlak van alles te doen en qua biodiversiteit te leren.</p> <p>Workshop 5 (De Rotte als ecologisch kruispunt) sluit goed aan bij het gegeven dat in Zuidplas een vijfde dorp verrijst. De ecologische zone tussen de bebouwde gebieden in, blijft van groot belang. Daar wordt dan ook rekening mee gehouden.</p> <p>Spreker wijst op het belang van bewegen/sporten in en om de Rotte. Wat de natuurinclusieve landbouw (workshop 6) betreft, is het terugwinnen van vertrouwen wel degelijk belangrijk, ook al zegt Patrick Kenis dan ook dat elkaar vertrouwen niet nodig is. Dan maar het elkaar vertrouwen op zijn manier. Blijf uien telen, maar ga in gesprek over hoe dat op een goede manier samen kan worden gedaan. Daar hoort wel een financieringsstrategie bij. Dat de agrariër geen hypotheek meer kan krijgen, is wel het pakkie-an van de overheid.</p> <p>Workshop 8 (De Rotte bereikbaar voor iedereen) wees uit dat er verschillende types bezoekers zijn. Wandelaars willen niet twintig minuten wandelen en daarna via dezelfde route terug naar de auto. Zorg voor verbindingen, een Rottelijntje in Rotterdam of een bushalte Rotte. Daarnaast komen mensen hier een bruiloft vieren en willen ze voor de deur parkeren en na afloop terug naar huis. Met deze diversiteit in doelgroepen moet in de uitvoeringsagenda rekening worden gehouden.</p> <p>De dagvoorzitter vat samen dat geen sprake mag zijn van vrijblijvende input. De samenwerking moet gelijkwaardig zijn.</p>	
9.	Afscheid Carol Hol en introductie Ewoud Dekker	
	<p><i>Door Carol Hol en Ewoud Dekker, Stichting Plezierrivier de Rotte</i></p> <p>Carol Hol memoreert dat bij de start van de stichting circa tien jaar geleden de eenvoud voorop stond: de Rotte op de kaart zetten, van de oorsprong naar de dam. Dat is aardig gelukt, vandaag wordt gesproken over een landschapspark. Dat is mooie winst. Dat was geen eenvoudige opgave en er was een heel proces aan verbonden. Een mooier moment om afscheid te nemen dan dit, is er niet.</p> <p>Het karwei is niet af, maar het is tijd voor een jongere generatie, een nieuwe voorzitter: Ewoud Dekker. Hij is al paar jaar bestuurslid en dus goed ingewerkt. De ontwikkelingen in de Crooswijkse Bocht zijn zeker zijn verdienste. Dat is bij uitstek een voorbeeld van een complex proces dat veel doorzettingsvermogen heeft gevergd. Er ligt niet langer alleen een plan, het is ook werk in uitvoering geworden. Carol Hol is opgevallen dat Dekker mensen weet te binden en ook te verbinden. In de voorbije tien jaar heeft de voorzitter van de Stichting Plezierrivier velen van de vandaag aanwezigen mogen ontmoeten. Dat heeft vaak prikkelende discussies opgeleverd, maar die verliepen altijd fair. Hij heeft ervan genoten en dankt eenieder hartelijk.</p> <p>Ewoud Dekker, die van zijn voorganger de voorzittershamer krijgt overhandigd, geeft aan dat hij niet eens wist dat de stichting een voorzittershamer had. Die is bij zijn weten ook nooit gebruikt. Iedereen heeft zich altijd met evenveel kracht ingezet. Het overnemen van het voorzitterschap beschouwt hij als een enorme eer. In het kader van het ontwikkelperspectief 'De Rotte Beweegt Je' was de Crooswijkse Bocht een van de 9 waardevolle sleutelplekken. Toen het werk daaraan begon, sprak Ewoud de droom uit dat zijn zoon er straks zou kunnen zwemmen. Van zwemwater is hier nog steeds geen sprake, maar daar wordt hard aan gewerkt. Dekker ziet straks zijn kinderen in het water zwemmen en de ouders op de kant toekijken. De oudste is nu vijf jaar oud en zou dus over een jaar of twee zijn diploma's moeten kunnen hebben. Dat beschouwt hij dan ook maar als de deadline voor het project.</p> <p>De stichting Plezierrivier ziet De Rotte als een plek die van belang is voor het welbevinden en de gezondheid, waar men zichzelf letterlijk kan 're-creëren', ofwel zichzelf nieuwe energie te geven en zichzelf opnieuw uit te vinden.</p>	

	<p>De Rotte is er voor iedereen. Het gedrag van de verliefde stelletjes op de kant (of in het water) vindt zijn evenknie in het dierenrijk bij de paringsdans van de fuut en de brasem.</p> <p>De periode die begon met de kaart, gerealiseerd door crowdfunding, was er een van agenderen en activeren. Nu is het moment aangebroken om gaan (co-)produceren. De ontwikkelvisie en de uitvoeringsagenda moeten helpen de dromen te gaan waarmaken. Ewoud's eigen droom heeft betrekking op zijn wens dat zijn kinderen weer kunnen zwemmen in de binnenstedelijke Rotte. Hij werd actief voor de stichting voor zijn eerste zoon werd geboren. Die is nu 5 en zit al op zwemles. Het Landschapspark was sinds 2007 Carol's droom. Zonder zijn bevlogenheid en visie was vandaag er niet geweest.</p>	
10	Wethouder Arno Bonte spreekt	
	<i>De wethouder spreekt Carol Hol toe.</i>	
	<p>De wethouder verontschuldigt zich dat hij hier op een plek staat waar eigenlijk de verhinderde Bert Wijbenga zou moeten staan. Wijbenga is aangestoken door het 'Rottevirus', maar heeft daags voor deze conferentie afscheid genomen van Rotterdam en is burgemeester van Vlaardingen geworden. Die passie voor De Rotte heeft Bert wel nog op de rest van het college overgebracht. Bij de opgravingen in het kader van de bouw van de Markthal werden indertijd historische resten gevonden van nog voor de Rotte-dam. Hiermee is het Rotte-huis weer opgebouwd. Omdat er in Rotterdam geen plek voor was, is dat in Vlaardingen opgebouwd, Bert Wijbenga is dus goedbeschouwd het huis achternagegaan.</p> <p>Bestuurlijk was het belang van de Rotte een beetje naar de achtergrond verdwenen, de Stichting Plezierrivier De Rotte heeft het terug in het bewustzijn gebracht. Dat is met name ingegeven door de passie en bevlogenheid van Carol Hol.</p> <p>Carol's tomeloze inzet beperkt zich niet tot de Rotte alleen. Carol is ook drijvende kracht achter drie andere stichtingen. Stichting Hart voor Prins Alexander werkt er aan ook dit stadsdeel weer een kloppend hart te geven. Stichting Rotterdam Vakmanschap biedt jongeren een goede plek op de arbeidsmarkt. Ook zette Carol zich in voor de Patching Zone.</p> <p>Voor die inzet zijn veel Rotterdammers Carol Hol heel dankbaar. Daarom heeft het college besloten hem te onderscheiden met de Erasmusspeld.</p> <p>Deze speld, met de beeltenis van de beroemde Rotterdamse humanist Desiderius Erasmus in zilver, is bedoeld voor bijzondere gelegenheden, maar is altijd draagbaar. Draag hem met trots, aldus het advies van de wethouder aan Carol.</p> <p>Mede vanwege de coronaregels wordt de decoratie niet opgespeld door een vertegenwoordiger van de gemeente, maar door iemand uit de directe omgeving van de decorandus, zijn echtgenote.</p>	
11	Samen voor de Rotte	
	<i>Door Gedeputeerde Anne Koning, Hoogheemraad Agnes van Zoelen, Wethouders Arno Bonte, Daan De Haas en Jan-Willem van den Beukel, Ewoud Dekker Stichting Plezierrivier de Rotte, Chiel van der Kooij, Alliantie GroenBlauwe Rotte</i>	
	<p>De dagvoorzitter vraagt naar de oogst van een dag confereren.</p> <p>Gedeputeerde Koning noemt het terecht dat over zo'n belangrijk gebied uitgebreid wordt gesproken waar het de toekomstvisie vanuit wonen, recreatie, bedrijfsvoering en sport betreft. In dit stedelijk gebied wonen al heel veel mensen, er komen er nog veel meer bij. Al die mensen willen ook nog naar buiten. De landschapsparken zijn van groot belang. Niet alleen als letterlijke verbinding tussen stedelijke gebieden, maar ook om aan inwoners te vertellen dat zij direct om de hoek zo'n prachtig gebied hebben.</p> <p>Wethouder Van den Beukel ziet de betuigde liefde voor dit landschap als het meest waardevolle van dit samenzijn. De liefde voor het landschap was in de noordvleugel van de Randstad van oudsher groter dan in de zuidvleugel. Daar is nu wel verandering in gekomen. Voorkomen moet worden dat ook die laatste meters groen worden opgeslokt door weer een bouwproject.</p> <p>De dagvoorzitter stipt het belang aan van de groene long die zorgt voor adem en voor de balans tussen groen en blauw. Een issue dat ook de kinderburgemeester, als pleitbezorger voor de waterkwaliteit, zal aanspreken.</p> <p>Hoogheemraad Van Zoelen merkt dat wat met een klein groepje bevlogen mensen is begonnen, is uitgegroeid tot een grote beweging. Dat dit vanuit die eerste plannen zou uitgroeien tot een</p>	

	<p>landschapspark had men toen niet kunnen bedenken. Er liggen nu veel voorbeelden om mee verder te gaan. Zelf heeft de hoogheemraad zowel privé – als recreant - als in haar werk met de Rotte te maken. In het geheel mist ze nog wel het verhaal over de waterhuishoudingsfunctie van de Rotte: het afvoeren van water. Niemand heeft hier droge voeten als al dat water niet naar de zee wordt gepompt. Weet iedereen waar al die gemalen voor dienen en wat hun functie is? Dat verhaal kan goed in het landschapspark worden geïncorporeerd. Aan de andere kant speelt de waterkwaliteit, de natuurvriendelijke oever. Het water uit de polders moet ook schoon zijn. Het komt uiteindelijk in de Rotte. Er is veel te doen, maar Van Zoelen werkt er graag aan mee.</p> <p>Gedeputeerde Koning onderschrijft dat het eventueel opnemen van de Rotte in grotere waternetwerk bespreekbaar moet zijn. Het gaat dan niet alleen om varen, maar ook om een ecologisch belang. Wie daar niet over wil nadenken, zegt feitelijk dat het er niet hoeft te komen. Zo kijkt Zuid-Holland er niet naar, maar dat wil niet zeggen dat dit er over vijf jaar al is. De rijksmiddelen zijn beperkt. Er zijn veel dingen te doen die met veel minder geld gerealiseerd kunnen worden. Als het moment er is, moet men echter gesteld staan. De gedeputeerde geeft als waarschuwing mee dat geen ingrepen in het landschap worden gepleegd die een gewenst toekomstbeeld fysiek verhinderen.</p> <p>Wethouder Bonte denkt dat de Rotte een enorme kans biedt voor deze regio, die steeds populairder wordt onder nieuwe bewoners. Al die mensen moeten worden gehuisvest, maar het laatste groen moet daarvoor niet worden volgebouwd. Verdichten in de stad brengt ook opgaven met zich mee. Die stad moet nog steeds aantrekkelijk zijn. De Rotte biedt bij uitstek een mogelijkheid om het groen ook in de stad te brengen. De verbinding van het stadshart met het ommeland past in de ambities van Rotterdam.</p> <p>Daan de Haas noemt het typisch Nederlands dat de Rotte allerlei doelen dient. Dat krijgt alleen gestalte door alles samen op te pakken zodat kan worden geboerd, kan worden gerecreëerd en gesport.</p>	
12	Afsluiting	
	<i>Door Ewoud Dekker, Stichting Plezierrivier de Rotte en Chiel van der Kooij, Alliantie GroenBlauwe Rotte</i>	
	<p>Chiel van der Kooij spreekt de wens uit dat alle partijen met elkaar aan de slag gaan met de co-creatie die nodig is en dat daarbij de vandaag getoonde passie en liefde voor het gebied leidend blijft. Ondanks de druk van de verstedelijking, ligt er een weg open voor een vervolg. Partijen worden opgeroepen om samen te zoeken naar een leefbare inrichting van het gebied, met respect voor elkaar.</p> <p>Ewoud Dekker, die nog het woord krijgt terwijl de deelnemers van de volgende bijeenkomst al binnenwandelen, houdt het kort: van activeren gaan we naar co-produceren. Tot snel!</p>	